

Рабушенко, А. В. Податковий депозитний сертифікат як альтернативний фіскальний інструмент [Текст] / А. В. Рабушенко // Макрофінансові стабілізатори в системі регулювання економічного циклу : зб. матеріалів Всеукраїнської міжвузівської наукової студ. конференції (29 березня 2013 р.) / КНЕУ. – К., 2013. – С. 93-94.

ПОДАТКОВИЙ ДЕПОЗИТНИЙ СЕРТИФІКАТ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ФІСКАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Рабушенко А.В.

«Фінанси і кредит» (банківські технології і процеси), 4 курс
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

Основним джерелом доходів держави виступають фіскальні інструменти наряду з доходами з інших джерел їх походження. Податки впливають на діяльність підприємств, їх прибутковість, фінансову стійкість, конкурентоспроможність та можливість формування фінансових ресурсів. Рівень впливу прямо залежить від способу стягнення податку, досконалості та стабільності податкової системи, а також ступеня розвитку фіскальних інструментів.

Розвиток альтернативних фіскальних інструментів, збільшення їх варіативності призводить до зростання податкових надходжень. Використання цінних паперів у сфері податкового обігу, а саме податкових депозитних сертифікатів дасть змогу знизити бюджетні розриви ліквідності та стабілізувати грошові потоки у розрізі оподаткування. Світова практика визначає податковий депозитний сертифікат (ПДС) як цінний папір, що видається юридичній особі при депонуванні в податкових органах суми коштів в авансованому порядку для майбутнього погашення податкових зобов'язань та передбачає нарахування відсотків на депоновану суму. Наразі питання доцільності впровадження ПДС залишається відкритим – даний вид цінного паперу не передбачено законодавством України, відсутні положення стосовно емісії цінних паперів

фіскальними органами України та регулювання у сфері авансових сплат податкових зобов'язань.

Доцільність введення ПДС пояснюється ефективністю їх використання у ряді країн ЄС. Зокрема, податкові депозитні сертифікати забезпечують стягнення близько 2-5% від загальної суми зборів Великобританії. Такий значний обсяг характеризується поєднанням фіскальної функції та додаткової доходності інструменту. Дохідність ПДС прив'язується до безризикових фінансових інструментів, збільшена на відповідний коефіцієнт (табл.1).

Таблиця 1 – Динаміка процентних ставок за податковими депозитними сертифікатами у Великобританії протягом 2006-2012 рр., %

Дата	Розмір відсоткових ставок залежно від строку депонування коштів (від 100 фунтів стерлінгів)					Відсоткова ставка при депонуванні суми менше 100 фунтів
	до 1 міс.	1-3 міс.	4-6 міс.	7-9 міс.	10-12 міс.	
01.01.2006 р.	1	3,5	3,25	3	3	1
01.01.2007 р.	1,7	4,2	4,2	3,9	3,9	1,7
01.01.2008 р.	2,75	4,7	5,5	4,3	4,37	2,25
01.01.2009 р.	1,75	3,9	3,7	3,6	3	1
01.01.2010 р.	0	1	1	1	1,15	0
01.01.2011 р.	1	2,15	2,3	2,6	2,9	0,75
01.01.2012 р.	1,5	2,15	2,65	3,1	3,5	1,25

Ставки доходності по ПДС напряду залежать від економічної ситуації в країні та активності суб'єктів господарювання. Аналізуючи динаміку обсягів погашення податкових зобов'язань за рахунок ПДС у Великобританії, необхідно зазначити, що протягом 2006-2008 рр. обсяги використання ПДС зростали аналогічно процентним ставкам по ним. Протягом 2010 р., податкові зобов'язання були покриті за рахунок ПДС на суму 108,55 млрд. ф.ст., (2009 р. - 62,72 млрд. ф.ст.). Дана тенденція пояснюється часовим лагом формування депонованого фонду у 2009 р. середньою строковістю в 10-12 місяців, що дозволило знизити подальше податкове навантаження. У 2012 р. даний показник склав 160,67 млрд. ф.ст.

Світова практика використання ПДС свідчить про їх високу ефективність на початку кризових періодів. Сертифікати можуть використовуватись у якості додаткових резервів з дохідної компонентою. З метою покриття бюджетних

розривів ліквідності доцільно розглянути можливість використання даного фінансового інструменту, як альтернативного, в процесі здійснення податкової політики в Україні, що в свою чергу потребує затвердження на законодавчому рівні.